

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

кафедра української мови

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

підготовки бакалавра

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

додаткової предметної спеціальності 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Освітньо-професійна програма Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова

галузі знань 03 Гуманітарні науки

спеціальності 035 Філологія.

зі спеціалізації 035. 01 Українська мова та література

додаткової предметної спеціальності 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська))

Освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література. Середня освіта (Мови і літератури (польська))

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» для здобувачів за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) додатковою предметною спеціальністю 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)),

спеціальності 035 Філологія, зі спеціалізації 035. 01 Українська мова та література, додаткової предметної спеціальності 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)).

Освітньо-професійна програма Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова.

Освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література. Середня освіта (Мови і літератури (польська)).

Мова навчання українська.

«24» червня 2025р. 14 с.

РОЗРОБНИК: Кухар Н.І., доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

1.Завальнюк І.Я., професор кафедри української мови, доктор філологічних наук, професор.

2.Павлушенко О.А., доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови

Протокол від «27» червня 2025р. №13

Завідувач кафедри
«27» червня 2025 р.

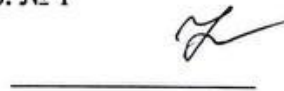

О. А. Павлушенко

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «18» серпня 2025 р. № 1

Голова НМК
«18» серпня 2025 р.

Н. І. Кухар

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Л. В. Прокопчук

« 18 » серпня 2025 р.

Гарант освітньої програми

В. І. Ткаченко

« 18 » серпня 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,предметна спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність / предметна спеціальність, освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів - 4 Кількість кредитів на поточний навчальний рік -4	галузі знань 01 Освіта/Педагогіка предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) додаткової предметної спеціальності 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)) освітньо-професійна програма Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія, зі спеціалізації 035. 01 Українська мова та література, додаткової предметної спеціальності 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)) освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література. Середня освіта (Мови і літератури (польська))	Вибіркова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) 12 год. сам. роб. Інформаційний науково-пошуковий проєкт (Мультимедійна презентація на основі опрацювання сучасних наукових джерел. Реферат)		РІК НАВЧАННЯ	
		4-й	
Загальна кількість годин – 120 Кількість годин на поточний навчальний рік - 120 Кількість годин на 7 семестр - 120		СЕМЕСТР	
		7-й	
	ЛЕКЦІЇ		
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних - 6</i> <i>самостійної роботи здобувача - 8</i>	Ступінь вищої освіти бакалавр	<i>12 годин</i>	
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		<i>36 годин</i>	
		ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ	
		<i>годин</i>	
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		<i>годин</i>	
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		<i>72 години</i>	
ВИД КОНТРОЛЮ: Залік			

ПРИМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи (%) становить:
для денної форми навчання – 40% : 60%

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

- 2.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни є засвоєння основних понять мовознавчої теорії, історії лінгвістики; поглиблення теоретичного і професійного рівня майбутнього вчителя-словесника і дослідника мови.
- 2.2. **Основними завданням** вивчення дисципліни є: ознайомити здобувачів освіти з актуальними лінгвістичними напрямками, ідеями і проблемами мовознавства; поглибити і систематизувати основні мовознавчі відомості, навички лінгвістичного аналізу; удосконалити вміння застосовувати лінгвістичні методи і теоретичні знання у професійній роботі філолога, учителя української мови; ознайомити з етапами розвитку світової лінгвістичної думки, розглянути розвиток теоретичних ідей і принципів та методів аналізу лінгвального матеріалу від античного світу до наших днів; проаналізувати досягнення українського мовознавства, його методологічну основу, науково-методичне спрямування та тісний зв'язок з практикою о вивчення української мови в закладі загальної середньої освіти.
- 2.3. Компетентності (за освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою)
- 2.3.1. *Загальні компетентності*
- Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
- 2.3.2. *Фахові компетентності*
- Здатність розуміти мову як особливу знакову систему, її природу та функції, генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.
- Здатність аналізувати мовні одиниці на основі відповідних лінгвістичних методів.
- Здатність збирати й аналізувати, систематизувати та інтерпретувати мовні факти, інтерпретувати тексти.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- 2.4. Результати навчання за освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою
- Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Теорія мовознавства. Методологія лінгвістики

ТЕМА 1. Загальна характеристика дисципліни

Інформаційний обсяг теми. Дисципліна «Загальне мовознавство», її мета, завдання, предмет і місце в системі навчальних лінгвістичних дисциплін. Основні розділи курсу: теорія мови, методи і прийоми лінгвістичного аналізу, історія мовознавства. Чинний загальнолінгвістичний комплекс ідей: поняття знаковості мови, системності та ієрархічності мовної діяльності, протиставлення логічного (синхронії) та історичного (діахронії), мовленнєвого спілкування та пізнання, зовнішнього та внутрішнього мовлення.

ТЕМА 2. Система лінгвістичних теорій як зміст теоретичного мовознавства

Інформаційний обсяг теми. Глобальні лінгвістичні концепції В. Гумбольдта, І. Бодуена де Куртене, Ф. де Соссюра, Е. Косеріу, Л. Єльмслева, Дж. Пірса, Ч. Моріса, Н. Хомського. Загальна структура лінгвістичних знань: галузі мовознавства, рівнева класифікація, метатеоретична концепція К. Тищенка.

ТЕМА 3. Внутрішня і зовнішня структура мови. Теорія мовних рівнів

Інформаційний обсяг теми. Мова як система систем (підсистем); її відкритість і динамізм. Основні і проміжні рівні мовної системи. Теорія ізоморфізму та ієрархії мовних рівнів. Типи відношень між мовними одиницями. Семасіологія, проблема семантичної валентності та сполучуваності. Сучасні граматичні теорії, проблема частиномовної класифікації, когнітивний аспект синтаксису. Лінгвістичні універсалії: семіотичні, психолінгвістичні, статичні та динамічні. Рівнева характеристика універсалій.

ТЕМА 4. Суспільна природа мови

Інформаційний обсяг теми. Соціолінгвістика як теорія про суспільну обумовленість мови, її соціальні функції і типи; соціолінгвістика і мовне будівництво (мовна політика). Соціальна природа мовленнєвої діяльності. Мова як соціально-історична норма, її варіантний і конкретно-реальний характер.

Стан мови як динамічна рівновага; варіювання як процес розвитку мови. Історія мови та її хронологічні зрізи; заміщення як історичний процес; періоди в історії мов. Зовнішні і внутрішні причини мовних змін. Темпи мовних змін. Взаємодія мов, мовні контакти. Форми міксації мов. Піджин. Креольська мова. Етнолінгвістика, лінгвокультурологія. Проблеми міжкультурної комунікації.

ТЕМА 5. Методологія мовознавства

Інформаційний обсяг теми. Філософський метод пізнання і методи часткових наук. Глобальні методології як основа розвитку лінгвістики: феноменологічна (філософія Платона, Аристотеля, схоластика Середньовіччя, теорія духу народу В. Гумбольдта, концепція М. Гайдеггера), позитивістська (античні матеріалісти, середньовічні номіналісти, теорія емпіризму, біхевіоризму), раціоналістська (теорія Р. Декарта, І. Канта, екзистенціалізм, аналітична філософія логічного аналізу мови Р. Карнапа, Л. Вітгенштейна), функціональна (теорія Д. Дьюї, І. Лакатоса).

Головні наукові парадигми лінгвістики: порівняльно-історична, структуралістська, комунікативно-функціональна, когнітивна, синергетична. Зовнішня і внутрішня лінгвістична інтерпретація мовних фактів. Загальні методи дослідження: спостереження, індукція, дедукція, гіпотеза, аналіз, синтез, таксономія, порівняння, формалізація, ідеалізація, експеримент, фальсифікація, моделювання. Проблема класифікації лінгвістичних методів.

РОЗДІЛ 2 Історія мовознавства

ТЕМА 1. Історія лінгвістичної думки до XIX ст.

Інформаційний обсяг теми. Обумовленість історії розвитку мовознавства історією розвитку суспільства. Основні етапи історії мовознавства. Питання мовознавства у класичній філології. Мовознавство в стародавній Індії. Граматика Паніні. Старогрецьке

мовознавство про природу назв. Питання мовознавства в логіці і поетиці Аристотеля. Александрійські і пергамські граматисти; вчення про вісім частин мови. Китайське мовознавство й арабське мовознавство. Японське мовознавство. Мовознавство Середньовіччя і ХУІІ - ХУІІІ століть. Філософські і нормативні граматики. «Всезагальна раціональна граMATика» А. Арно і К. Лансло. Нормативні граматики і словники. Філологічна наука в Україні ХУ – ХУІІІ ст.

ТЕМА 2. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства і становлення порівняльно-історичного методу мовознавства

Інформаційний обсяг теми. Проблема походження мови у працях філософів та мовознавців ХУІІ – ХІХ ст. Санскрит і європейські мови. Виникнення германістики (Р. Раск і Я. Грімм) і славістики (Й. Добровський). Порівняльно-історична граMATика і лінгвістична концепція А. Шлейхера. Діяльність славістів П. Шафарика, Ф. Міклошича, Й. Домбровського, В. Копітара. Філософія мови В. фон Гумбольдта. Принцип суперечності як метод опису мови. Мова як діяльність і національна свідомість; внутрішня і зовнішня форми мови. Морфологічна класифікація мов.

Розвиток компаративістики в другій половині ХІХ ст. Натуралізм у мовознавстві (А. Шлейхер). «Теорія хвиль» Й. Шмідта. Психологічні школи в мовознавстві ХІХ ст.: Г. Штейнталь, М. Лацарус, В. Вундт.

Психологічний напрям у вітчизняному мовознавстві: загальнолінгвістична концепція О. О. Потебні та її філософські основи. Діяльність Харківської лінгвістичної школи. Молодограматизм як провідна школа історико-порівняльного психологічного мовознавства (К. Бругман, Г. Остгоф, А. Лескін, Г. Пауль, Б. Дельбрюк). «Принципи історії мови» Г. Пауля. Школа «Слів і речей».

ТЕМА 3. Мовознавство кінця ХІХ - ХХ ст.

Інформаційний обсяг теми. Вчення про мову як соціально-психічне явище (І. О. Бодуен де Куртене). Соціологізм у мовознавстві. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра.

Виникнення і розвиток структуралізму у мовознавстві. Празький лінгвістичний гурток (функціональна лінгвістика). Вчення В. Матезіуса. Глосематика Л. Єльмслева. Л. Блумфільд як засновник дескриптивної лінгвістики. Генеративна граMATика Н. Хомського. Ностратична гіпотеза. Неогумбольдтіанські ідеї та семантична філософія мови. Теорія мови Л. Вайсгербера.

ТЕМА 4. Історія вітчизняної мовознавчої науки

Інформаційний обсяг теми. Слов'янські мови, їхня генетична спорідненість. Проблема періодизації праслов'янської мови. Основні центри і постаті славістики. Українське мовознавство. Класифікація слов'янських мов М. Максимовича. Гіпотеза походження слов'янських мов А. Кримського. Порівняльна фонетика слов'янських мов Є. Тимченка.

Загальнотеоретична проблематика лінгвістики у дослідженнях Л. Булаховського, І. Білодіда, В. Русанівського, О. Мельничука, В. Німчука. Українські славісти діаспори Ю. Шевельов і О. Горбач.

ТЕМА 5. Мовознавство на сучасному етапі розвитку

Інформаційний обсяг теми. Типологія мов та мовні універсалиї. Проблема моделювання номінативних процесів. Теорія мовленнєвої діяльності. Напрями сучасних соціолінгвістичних досліджень. Мова і влада. Політична лінгвістика. Комунікативна лінгвістика. Одиниці мовної комунікації. Когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. Прикладна лінгвістика: комп'ютерна лінгвістика, лексикографія; термінознавство; корпусна лінгвістика; перекладознавство; патопсихолінгвістика; теорія комунікативного впливу; нейролінгвістичне програмування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Теорія мовознавства. Методологія лінгвістики												
Тема 1. Загальна характеристика дисципліни	12	2	2			8						
ТЕМА 2. Система лінгвістичних теорій як зміст теоретичного мовознавства	12		4			8						
ТЕМА 3. Внутрішня і зовнішня структура мови. Теорія мовних рівнів	12	2	4			6						
ТЕМА 4. Суспільна природа мови	12		4			8						
ТЕМА 5. Методологія мовознавства	12	2	4			6						
Разом за розділом 1	60	6	18			36						
РОЗДІЛ 2 Історія мовознавства												
ТЕМА 1. Історія лінгвістичної думки до XIX ст.	12	2	2			8						
ТЕМА 2. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства і становлення порівняльно-історичного методу мовознавства	12		4			8						
ТЕМА 3. Мовознавство кінця XIX - XX ст.	12	2	4			6						
ТЕМА 4. Історія вітчизняної	6		4			2						

мовознавчої науки												
ТЕМА 5. Мовознавство на сучасному етапі розвитку	6	2	4			-						
ІНДЗ	12					12						
Разом за розділом 2	60	6	18			36						
УСЬОГО ГОДИН	120	12	36			72						

Примітка: ЛК – лекції; ПЗ – практичні заняття; ЛЗ – лабораторні заняття; ІЗ – індивідуальні заняття; ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання; СР – самостійна робота.

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Загальна характеристика дисципліни	2	
2.	Внутрішня і зовнішня структура мови. Теорія мовних рівнів	2	
3.	Методологія мовознавства	2	
4.	Історія лінгвістичної думки до XIX ст.	2	
5.	Мовознавство кінця XIX - XX ст.	2	
6.	Мовознавство на сучасному етапі розвитку	2	
УСЬОГО ГОДИН		12	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Загальна характеристика дисципліни.	2	
2.	Система лінгвістичних теорій як зміст теоретичного мовознавства.	4	
3.	Внутрішня і зовнішня структура мови. Теорія мовних рівнів.	4	
4.	Суспільна природа мови.	4	
5.	Методологія мовознавства.	4	
6.	Історія лінгвістичної думки до XIX ст.	2	
7.	Виникнення порівняльно-історичного мовознавства і становлення порівняльно-історичного методу мовознавства.	4	
8.	Мовознавство кінця XIX - XX ст.	4	
9.	Історія вітчизняної мовознавчої науки.	4	
10	Мовознавство на сучасному етапі розвитку.	4	
УСЬОГО ГОДИН		36	

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Теми індивідуальних занять

Не передбачено навчальним планом

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Загальна характеристика дисципліни.	8	
2.	Система лінгвістичних теорій як зміст теоретичного мовознавства.	8	
3.	Внутрішня і зовнішня структура мови. Теорія мовних рівнів.	6	
4.	Суспільна природа мови.	8	
5.	Методологія мовознавства.	6	
6.	Історія лінгвістичної думки до XIX ст.	8	
7.	Виникнення порівняльно-історичного мовознавства і становлення порівняльно-історичного методу мовознавства.	8	
8.	Мовознавство кінця XIX - XX ст.	6	
9.	Історія вітчизняної мовознавчої науки.	2	
10	Мовознавство на сучасному етапі розвитку.		
	ІНДЗ	12	
УСЬОГО ГОДИН		72	

10. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Тематика інформаційних науково-пошукових проєктів:

1. Основні центри і постаті славістики.
2. Типологія мов та мовні універсалії.
3. Лінгвістичні універсалії: семіотичні, психолінгвістичні, статичні та динамічні.
4. Морфологічна класифікація мов.
5. Проблема моделювання номінативних процесів.
6. Семасіологія, проблема семантичної валентності та сполучуваності.
7. Форми міксації мов.
8. Теорія мовленнєвої діяльності.
9. Напрями сучасних соціолінгвістичних досліджень.
10. Мова і влада. Політична лінгвістика.
11. Проблеми міжкультурної комунікації.
12. Теорія комунікативного впливу;
13. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці.
14. Технології нейролінгвістичного програмування

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання - **15 балів**.

Форма – мультимедійна презентація на основі опрацювання сучасних наукових джерел.

Реферат.

Загальні вимоги:

Логічність структури та її відповідність темі проєкту.

Використання сучасних наукових джерел.

Системність і повнота у розкритті теми.

Аргументованість висновків.

Дотримання принципів академічної доброчесності.

Якість оформлення.

Вимоги до оформлення реферату:

1. 10 сторінок друкованого тексту.
2. Друкувати на аркуші А-4, шрифтом Times New Roman 14 кеглем, міжрядковий інтервал 1,5; поля – верхнє\нижнє – по 2 см, ліве – 2,5 см, праве – 1 см.
3. Дотримуватися структури такого виду робіт (зміст, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо є); список використаної літератури).

11. Методи та технології навчання

Для засвоєння теоретичних відомостей з навчальної дисципліни використовуємо словесні методи, форма: евристична лекція, лекція з мультимедійним забезпеченням, лекція з елементами дискусії, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда.

На практичних заняттях передбачено розгляд теоретичних питань, роботу з науковими джерелами і електронними ресурсами; роботу в динамічних групах, виконання тестових завдань.

У самостійній роботі студента поєднано евристичний і дослідницький методи: виконання завдань пізнавального змісту, конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; реалізація інформаційних науково-пошукових проєктів із наступним оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів.

У викладанні навчальної дисципліни передбачено дистанційні форми: лекції у форматі онлайн, опрацювання наукових джерел з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і електронних ресурсів.

Індивідуальна навчально-дослідна робота студента передбачає використання різних способів пошуку інформації, аналіз достовірності отриманих результатів, самостійний виклад матеріалу з презентацією.

12. Методи та критерії оцінювання

Поточний контроль проводиться на практичних заняттях, а також оцінюється самостійна робота з кожної теми. Поточний контроль реалізується такими методами: усне і письмове опитування, виступи на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення колоквиумів.

Поточний контроль (**50 балів**) передбачає такі форми: участь у практичних заняттях (відповідь на питання, виступи з доповідями, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань (зробити повний лінгвістичний аналіз різнорівневих мовних одиниць)); поточні тестування, що містять питання із запропонованих на самостійне вивчення тем.

Виконання контрольної роботи – **15 балів** (відповіді на розгорнуті питання, опрацювання наукових джерел).

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання – **15 балів** (презентація лінгвістичного проєкту, підготовка реферату).

На підсумковий (семестровий) контроль – залік – відведено **20 балів**.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
А 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	
С 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНІЙ

D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

13.Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА										
РОЗДІЛ 1 – 40 балів										
Т1		Т2		Т3		Т4		Т5		Контроль на роботі
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	
3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА		Підсумко ва контроль	Загальна кількість балів
РОЗДІЛ 2 – 40 балів			

T1		T2		T3		T4		T5	ІНДЗ (самостійна робота)		
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.			
3	2	3	2	3	2	3	2	5	15	20	100

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

14. Методичне забезпечення

1. Підручники та посібники з навчальної дисципліни.
2. Навчальний комплекс «Загальне мовознавство» для студентів СВО бакалавра.
3. Комплект тестових завдань для поточного контролю.
4. Комплект завдань для підсумкового контролю.

15. Рекомендована література

Основна

1. Довбня Л., Товкало Т. Історія українського мовознавства: навчальний посібник в іменах. Переяслав-Хмельницький, 2018.
2. Загнітко А.П. Мовознавство: загальне мовознавство. Вінниця, 2019.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. Київ, 2009.
4. Кузнєцова Є. Мова-меч. Як говорила радянська імперія. Харків, 2024.
5. Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. Київ, 2021.

6. Кухар Н. І. Загальне мовознавство. Навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра. Вінниця: ТОВ "ДРУК-ПЛЮС", 2024. 92 с. ISBN 978-617-8406-20-2
7. Маленко О., Борисов В. Українське мовознавство як науковий дискурс: історія, теорія, практика. Харків, 2021.
8. Мова та мовлення: фундаментальні парадигми розвитку : колект. монографія / ред.: Т. В. Калинюк, Т. В. Бондарчук. Кам'янець-Подільський, 2021.
9. Селіванова О.О Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава, 2008.

Додаткова

1. Ажнюк Б. М. Мовна політика в Україні і перспективи євроінтеграції. *Мовознавство*. 2022. №6.
2. Демська-Кульчицька О. Книга Українська мова. Подорож із Бад-Емса до Страсбурга. Харків, 2023.
3. Жайворонюк В.В. Українська етнолінгвістика. Київ, 2007.
4. Зимовець Г. В. Чинники процесу адаптації запозичень до системи мови. *Мовознавство*. 2021. №6.
5. Кухар Н. Особливості організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти філологічних спеціальностей з навчальної дисципліни «Загальне мовознавство». *Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК-2024) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 5-6 грудня 2024 р., м. Суми, Україна*. Суми, 2024. С.59-61. https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/nauka/konf/zbirnik_npk-2024_3f5ab.pdf#page=60
6. Кухар Н.І., Прокопчук Л.В. «Зберігати, вивчати й утверджувати українське слово...(до 110-річчя Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського). *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство): збірник наукових праць*. Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2022. Випуск 34. С. 16-29.
7. Левицький В. Б., Іваницька М. Л., Іваницький Р. Б. Основи мовознавство. Чернівці, 2000.
8. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології. Київ, 2008.
9. Ніка О. Історія українського мовознавства. Київ, 2017.
10. Полужний М. М. Курс лекцій з лінгвістичної історіографії. Вінниця, 2004.
11. Потєбня О. Мова. Національність. Денаціоналізація. Нью-Йорк, 1992.
12. Селігей П. О. Міжнародні та світові мови: критерії, рейтинги, прогнози. *Мовознавство*. 2021. №5.
13. Тараненко О. О. Мова як дзеркало етнічної ментальності: так і ні. *Мовознавство*. 2021. № 6.
14. Тищенко К. Метатеорія мовознавства. Київ, 2000.
15. Шевельов Ю. Портрети українських мовознавців. Київ, 2002.
16. Юрчак Г.В. Методологічні засади викладання навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» // *New integrations of modern education in universities*. 2023. Р.290-293.

16. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ, 2007.URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>

2. Загнітко А. П. Сучасна лінгвістика: погляди та оцінки: науково-аналітичне видання. Донецьк, 2014.
https://science.donnu.edu.ua/wp.../sites/.../Zahnitkoretsenzii_maket_ost.pdf2
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ, 2004. URL: https://pidruchniki.com/1222090548043/dokumentoznavstvo/vstup_do_movoznavstva.
4. Методи лінгвістичних досліджень [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://knowledge.allbest.ru/languages/2c0a65625b3ac68a5c53b88521>
- 5.»Мовознавство» науково-теоретичний журнал інституту мовознавства ім. О.О. Потебні – Режим доступу: <http://www.movoznavstvo.org.ua/>
6. Українська мова. Енциклопедія / Редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ : Укр. енциклопедія, 2000. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>